

Ehdotus A 1944/UHN
Tekijä Keskiryhmä
Käsittelijä Kestävä Pohjola -valiokunta

A 1944/UHN Jäsenehdotus Itämeren kestävämmän silakankalastuksen puolesta

Keskiryhmä ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministeri-neuvostolle,

että selvitetään teollisen troolauksen vaikutuksia Itämeren meriekosysteemiin ja kalakantoihin

ja, mikäli selvitys antaa siihen aihetta,

että neuvotellaan teollisen troolauksen rajoittamisesta Itämeressä.

Keskiryhmä ehdottaa myös, mikäli selvitys antaa siihen aihetta,

että Pohjoismaiden neuvosto päättää,

että tehdään aloite Baltic Sea Fisheries Forum -järjestölle siitä, miten kestävää kalastusta voidaan edistää tulevaisuudessa rajoittamalla teollista troolausta Itämeressä.

Taustaa

Terve meri rakentuu ekologisen tasapainon varaan, jossa eläinten ja kasvien annetaan muodostaa kestävä kokonaisuus. Itämeressä todellisuus on kuitenkin toisenlainen, mikä on näkynyt suurina vaihteluina kalakannoissa. Esimerkiksi Itämeren turskakantoihin on viime vuosikymmeninä kohdistunut voimakasta painetta liikakalastuksen takia. Turska kutee syvällä merenpohjassa, jossa happipitoisuus on vähentynyt voimakkaasti, mikä näkyy suoraan turskakannoissa. Kesällä 2019 EU painoi hätäjarrua ja kielsi kaiken turskan kalastuksen Itämeressä, ja tämä kieltö on edelleen voimassa.

Viime aikoina useissa raporteissa on mainittu silakka- ja sillikantojen voimakas vähentyminen erityisesti Itämeren keskiosissa ja Pohjanlahdella.¹ Tämä on ollut kova isku ammattimaiselle rannikkokalastukselle, ja monet pienyrittäjät ovat joutuneet lopettamaan kalasaaliiden jäädessä puuttumaan.² Kesällä 2022 Ruotsin mediat uutisoivat hälyttävästä tilanteesta, jonka mukaan perinteinen hapansilakka oli uhattuna.

Silakan vähentymisestä aiheutuvat ekologiset seuraukset voivat tutkijoiden mukaan olla tuhoisat. Silakka on useiden petokalojen, kuten lohen, meritaimenen, hauen ja turskan, perusravintoa. Silakkakantojen vähentyminen voi täten johtaa myös petokalakantojen vähenemiseen. Tämä puolestaan johtaa laiduntavia pieneliöitä ravintonaan käyttävän kolmipiikin kannan vahvistumiseen. Pieneliöiden häviäminen vaikuttaa rehevöitymisen lisääntymiseen, mikä puolestaan tukahduttaa rakkohaurukasvustoja.

Silakkakantojen vähenemiseen vaikuttavat monet tekijät, mutta monet seikat viittaavat siihen, että jatkuvasti kiihtyvä teollinen troolikalastus on yksi tärkeimmistä syistä.³ Tätä taustaa vasten Ruotsin meri- ja vesiviranomainen on esittänyt yli 24 metrin pituisille aluksille troolauuskieltoa 4–12 meripeninkulman levyisellä vyöhykkeellä Ruotsin itärannikolla.⁴

Troolikalastuksen rajoittaminen edellyttää kuitenkin yhteistyötä EU:n ja muiden EU-maiden kanssa. On useita tapauksia, joissa maat ovat luoneet omia rakenteita EU-lainsäädännön puitteissa. Vuonna 2009 Ruotsi ja Tanska suojelivat alueen turskan kriittisen tilan takia. Juutinrauman salmessa on ollut voimassa troolauuskielto vuodesta 1933 alkaen. Näistä on ollut monia hyviä seurauksia merielämälle. Mainittujen hyvien esimerkkien valossa tulee käynnistää poliittiset ja diplomaattiset keskustelut silakan teollisen troolauksen rajoittamisesta parhaiten tehtävään soveltuvan alueellisen toimijan eli Baltic Sea Fisheries Forumin (BALTFISH) kanssa.

Pohjoismaiden yhteisen perheen on toimittava yhä tarmokkaammin, jotta voimme estää vaarana olevan ekosysteemien häviämisen. Emme voi rajata ekosysteemien ja merielämän toimintaa keinotekoisesti, ja tästä syystä Pohjoismaiden tulee ottaa itselleen

¹ <https://www.su.se/stockholms-universitets-ostersjocentrum/webbmagasinet-baltic-eye/fiske/kommissionen-kvotf%C3%B6rslag-blottar-negativ-trend-f%C3%B6r-%C3%B6stersj%C3%B6ns-fiskbest%C3%A5nd-1.594218?open-collapse-boxes=ccbd-l%C3%A4smer>

² <https://www.expressen.se/nyheter/klimat/experten-larmar-snart-slut-pa-sill-och-stromming/>

³ <https://www.su.se/stockholm-university-baltic-sea-centre/policy-analysis/policy-briefs-and-fact-sheets/reduce-coastal-trawling-to-protect-the-baltic-herring-1.590918>

⁴ <https://www.havochvatten.se/arkiv/aktuellt/2022-04-01-hav-foreslar-atgarder-for-att-skydda-sillen-i-ostersjon.html>

suurempi rooli ympäristöyhteistyössä muiden maiden kanssa. Tässä tapauksessa kyse on teollisen troolikalastuksen rajoittamisesta mahdollisimman laajoilla alueilla Itämeressä.

Pitkällä aikavälillä kestävä kalastus edellyttää hyvää yhteistä hallinointia ja viisaasti ja pitkäjänteisesti toteutettavaa kalastusta ekosysteemin sallimissa puitteissa.

Tukholmassa 23. tammikuuta 2023

Mikael Lindholm (ÅC)

Simon Holmström (HI)

Hanna Katrín Friðriksson (V)

Heidi Greni (Sp)

Anders Adlercreutz (r.)

Anna Falkenberg (Sb)

Ola Elvestuen (V)

Johan Dahl (Sb)

Rebecka Le Moine (MP)

Guðmundur Ingi Kristinsson (FF)

Kjerstin Wøyen Funderud (Sp)

Heli Järvinen (vihr.)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Helena Gellerman (L)

Hans Christian Schmidt (V)

Kathrine Kleveland (Sp)

Outi Alanko-Kahiluoto (vihr.)

Catarina Deremar (C)

Hafðis Hrönn Hafsteinsdóttir (F)

Jon Stephensen (M)